

کشف نخستین مقبره دوره اشکانی_ ساسانی در غرب اصفهان

خواهد گرفت. شهرستان تیران و کرون با ۱۵ اثر ملی تاریخی و سابقه ای بیش از شش هزار سال در چهار راه مرکزی کشور قرار گرفته است.مسجد امام حسن

مجتبی(ع)، مسجد سید تیران، قلعه قمیشلو، برج کیوتر

تندران، حمام سلطان، قلعه تاریخی جاجا از مهمترین آثار تاریخی ملی این شهرستان است.

اصفهان شایسته گشایش خانه شاهنامه است

اصفهان ادامه داد: سنت شاهنامه‌خوانی در اصفهان نیز پیشینه‌ای طولانی و موثر دارد؛ برای نمونه نقالی شاهنامه سال‌ها توسط «مرشد عباس زربری اصفهانی» با استقبال گسترده مردم اصفهان در این شهر اجرا می‌شد و بعدها این طومار زیر عنوان «شاهنامه نقالن» به همت زنده‌یاد «جلیل دوستخواه» گردآوری و منتشر شد. این سابقه نشان می‌دهد شاهنامه فردوسی نه تنها در میان نخبگان بلکه در زندگی روزمره مردم اصفهان نیز جایگاه ویژه‌ای داشته است. سینتا با اشاره به حضور پژوهشگران برجسته شاهنامه در اصفهان افزود: زنده‌یاد جلیل دوستخواه اصفهانی که بتازگی از میان ما رفت یکی از چهرهای شاخص شاهنامه‌پژوهی بود که آثار ارزشمندی در این زمینه از خود برجای گذاشت. همچنین تصحیح مطرح «مصطفی جیحونی» از شاهنامه که در اصفهان منتشر شد، نشان می‌دهد اصفهان همچنان در عرصه شاهنامه‌پژوهی حرفی برای گفتن دارد. او با بیان

کارشناسان ملی به کمک کمیته مشورتی میراث فرهنگی اصفهان می آیند

کرده است. او با بیان اینکه تلاش می‌شود علاوه بر بهره‌گیری از توان کارشناسی استان، از ظرفیت‌های ملی نیز استفاده شود، افزود: گروهی متشکل از پنج تا ۶ نفر از متخصصان، به‌صورت داوطلبانه برای همکاری در این موضوع در اصفهان حضور یافته‌اند و قرار است در این رابطه طرح‌های پیشنهادی خود را ارائه دهند. سیدالمسکری تصریح کرد: گروهی که اکنون آماده‌ی یک هفته در اصفهان مستقر هستند و مقرر است بناهایی از جمله جهلستون اصفهان و خاصه اتصالات دویوش این بنا را بررسی کنند. او افزود: با توجه به حساسیت وضعیت بناهای تاریخی مسکن است یک اثر در ظاهر آسیب جدی نداشته باشد اما در بخش‌های ساختاری دچار آسیب شده باشد؛ از این رو بررسی دقیق بناها در دستور کار قرار گرفته

نشانی: اصفهان، میدان آزادی، خیابان دانشگاه
نرسیده به حکیم نظامی، کوچه شهید مصطفی روحانی (شماره ۱۹)، پلاک ۶، ساختمان رویداد پارسی
تلفن: ۰۳۱-۳۶۲۹۳۷۵۰-۲۱(۵۵ خط)
فاکس: ۳۶۲۹۳۳۹۲-۰۳۱
لینوگرافی و چاپ: شاخه سبز توزیع: رویداد پارسی

مر تپه‌ای برای شهر

فیروزه‌های: اگر خیام

بر ریگ‌های زنده رود

قدم می‌زد

زهرا اقایبی: روز ۲۸ اردیبهشت، روز بزرگداشت سردی است که جهان را با خاکش ریاضی و ترازوی فلسفه وجب می‌کرد.

اگر امروز صاحب قیق‌ترین تقویم جهان، از کوچهباغ‌های نیشابور به خیابان چهارباغ اصفهان می‌رسید و روپروزی دهانه‌های خشک پل خواجه می‌ایستاد، احتمالاً اسطرلابش را به رودخانه می‌انداخت.

او که تمام هستی را در آن و ماده خلاصه می‌کرد، در برابر این حجم از فقتان، چه رباعی نابی می‌سرود؟ خیام، برخلاف تصور عمومی، تنها شاعر عیش و نوش نبود؛ او کالبدشکاف ذرات بود.

وقتی می‌سرود: هر سبزه که بر کنار جویی رسته است، گویی ز لب فرشته‌خوبی رسته است، در واقع از یک چرخه بیولوژیک و ابدی حرف می‌زد. او معتقد بود جان آبا و اجداد ما در رگ‌های زمین جاری است و به شکل سبزه از کنار جوی‌ها سر بر می‌آورد. حالا به اصفهان خردمان نگاه کنیم؛ وقتی رودی نیست، وقتی مادی‌ها به جای آب، از زباله و فراموشی پر شده‌اند، تکلیف آن پیوند تاریخی چه می‌شود؟ در منطق خیامی، خشکی زاینده‌رود فقط یک فاجعه زیست‌محیطی نیست؛ یک گسست تمدنی است. گویی ما پیوند مادی خود را با نیاکمانان قطع کرده‌ایم. سبزه‌ای که نمی‌روید، یعنی فرشته‌خوبی که دیگر باز نمی‌گردد. در آثار خیام، کوزه نماد غایی انسان است؛ ساخته شده از گل پیشینیان. اما امروز اصفهان ما خود‌بخ به یک کوزه ترک‌خورده بدل شده است. فروتنست زمین، همان شکستن جام لطیف است که خیام از آن می‌نالد. اگر او امروز شکاف‌های عمیق دشت مهبای را ترک‌های نشسته بر پیشانی مسجد امام را می‌دید، شاید رباعی‌اش را با این نیهیب آغاز می‌کرد که: این کوزه که بر زمین می‌زیندش، نه فقط خاک ما، که آبروی یک قرن ریاضی و نجوم است. غباری که امروز در گلوی جوان اصفهانی می‌نشیند، همان خاک نگار شهرآرایی است که چون آبی نبود تا در قامت گل سرخ برآید، حالا در قامت مرگ تنفسی به ریهای ما بازگشته است. این یک انتقام فیزیکی است؛ انتقام مادم از کسانیکه

حرمت چرخه را نگه نداشتند. جوان امروز ایرانی، شاید بیش از هر زمان دیگری به فلسفه آبی خیام پناه برده باشد؛ اما نه از روی سرخوشی، بلکه از سر ناچاری. اما خیام واقعی، مرد محاسبه بود، نه انفعال. او که تقویم جلالی را برای سامان دادن به آینده نوشت، نمی‌تواند طرفدار بی‌خیالی نسبت به فردا باشد. دم را غنیمت شمار او برای ما اصفهانی‌ها، باید معنای مسئولیت بدهد. یعنی تا قبل از آنکه آخرین کاشی هفت‌رنگ زیر بار فروتنست خرد شود، کاری کنیم. حقیقت این است که خیام منجم، جهان را بر مدار تکرار می‌دید؛ اما اصفهان امروز به نقطه‌ای رسیده که دیگر تکرار نمی‌شود. آب رفته به جوی باز نمی‌گردد و خاک فرونستسته، دیگر به بالا نمی‌جهد. شاید بزرگ‌ترین ادای احترام به خیام در این اردیبهشت غبار‌آلود، نه خواندن رباعیات با صدای بلند، که سکوتی عمیق و اندیشیدن به این پرسش باشد: ما یا ساد‌های که قرار بود در این برنامه نگهداری منظم برای آن‌ها تدوین نشود، ممکن است در سال‌های آینده با حوادث بیشتری روبه‌رو شویم.

آ ثبت جهانی بدون نظام نگهداری پایدار

فاطمه رستگار، کارشناس میراث جهانی و پژوهشگر مدیریت میراث فرهنگی، معتقد است حادثه اخیر قنات مون یک خلأ مهم در مدیریت آثار ثبت جهانی ایران را آشکار کرده است. او می‌گوید: ثبت جهانی قنات‌های دوره‌ای پایدار نیازمند مرزهای پیچیده‌تر از مدیریت آن است. در مورد قنات‌های ایرانی، یونسکو بر مفهوم میراث زنده تأکید کرده است؛ یعنی سازه‌ای که حیات آن وابسته به فعالیت انسانی و نگهداری مستمر است. رستگار توضیح می‌دهد در بسیاری از مناطق پس از ثبت جهانی قنات‌ها، نوعی برداشت نامرست در میان بهره‌برداران شکل گرفته است. برخی تصور می‌کنند از این پس نگهداری قنات بر عهده دولت یا اداره کل میراث فرهنگی است، در حالی که طبق قوانین موجود، مسئولیت اصلی لایروبی و مرمت همچنان با مالکان و بهره‌برداران قنات است. به اعتقاد او این دوگانگی در مسئولیت‌ها یکی از مشکلات

انتشار در تیمندنی روزنامه‌های سراسر کشور
ضرب کبی: ۸۴۱۷ رتبه آگهی: ۱
این نامه اخلاقی حرفه‌ای در لینک -درپاره
ما -سایت اصفهان امروز منتشر شده است.
www.esfahanemrooz.ir

قنات مون اردستان؛

هشدار یک ریزش برای میراث جهانی آب

جدی مدیریت قنات است. از یک سو دستگاه‌های دولتی اختیارات محدودی دارند و از سوی دیگر بهره‌برداران نیز گاه توان مالی یا انگیزه کافی برای نگهداری مستمر را ندارند. رستگار همچنین به تغییرات اجتماعی در مناطق روستایی اشاره می‌کند و می‌گوید: در گذشته قنات بخشی از نظام میشتی جامعه بود و همه ذی‌نفعان در نگهداری آن مشارکت می‌کردند. اما با تغییر الگوهای کشاورزی و مهاجرت روستائیان، این نظام سنتی به تدریج تضعیف شده است. او معتقد است برای قنات ثبت جهانی باید الگوی مدیریتی جدیدی طراحی شود که در آن دولت، جامعه محلی و نهادهای تخصصی به صورت مشترک مسئولیت نگهداری را بر عهده بگیرند. در غیر این صورت ثبت جهانی به تنهایی نمی‌تواند ضامن حفاظت بلندمدت این سازه‌ها باشد. این کارشناس میراث جهانی تأکید می‌کند قنات مون به دلیل ویژگی منحصربفرد خود اهمیت بین‌المللی دارد و هرگونه آسیب به آن می‌تواند در سطح جهانی نیز بازتاب داشته باشد.

آ لایروبی؛ حلقه فراموش شده در مدیریت قنات
مصطفی پورشیع، رئیس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی اردستان درباره حادثه اخیر توضیح می‌دهد: ریزش در بخشی از رشته لای آب قنات رخ داده و علت اصلی آن انسداد مسیر آب و لایروبی نشدن در سال‌های اخیر بوده است. به گفته او این ریزش در محدوده راضی کشاورزی دشت بازار اردستان و در نزدیکی جاهای دسترسی رخ داده و همین موضوع باعث شد جریان آب در طبقه دوم قنات به طور کامل متوقف شود. پورشیع می‌گوید بلافاصله پس از اطلاع از این موضوع، جلسه مدیریت بحران شهرستان با حضور فرماندار، هیئت امنای قنات، اداره منابع آب، جهاد کشاورزی و میراث‌فرهنگی تشکیل شد و تصمیم گرفته شد برای جلوگیری از آسیب به ساختار قنات، آب از طریق مپب و لوله‌گذاری از جاهای بالاتر به مسیر پایین‌تر منتقل شود. او توضیح می‌دهد: هم‌زمان دو گروه متنی از دو سمت مسیر شروع به آواربرداری و لایروبی کردند و پس از حدود دو هفته توانستند مسیر را بازگشایی کنند و جریان آب دوباره برقرار شد. به گفته پورشیع تاکنون حدود ۲۰۰ تا ۲۵۰ متر مسرف قنات لایروبی شده. اما بخش قابل توجهی از مسیر همچنان نیازمند بازسازی و اصلاح است و اگر این عملیات به طور کامل انجام نشود، احتمال بروز انسداد دوباره وجود دارد. او همچنین به ساختار مالکیتی قنات اشاره می‌کند و می‌گوید: قنات مون حدود ۱۳۰۰ سهم دارد و هر سهم متعلق به بهره‌بردار یا کشاورز مشخصی است که از آب آن برای آبیاری باغات و راضی کشاورزی استفاده می‌کند. پورشیع تأکید می‌کند طبق قانون توزیع عادلانه آب، مسئولیت اصلی لایروبی قنات بر عهده همین مالکان و بهره‌برداران است. هرچند دستگاه‌های دولتی نیز می‌توانند از محل اعتبارات حوزه قنات در این زمینه کمک کنند. او می‌گوید: بهره‌برداران قنات تاکنون حدود یک میلیارد تومان برای مشارکت در لایروبی اعلام آمادگی کرده‌اند اما برآورد کارشناسان نشان می‌دهد برای لایروبی کامل این رشته قنات حدود سه تا چهار میلیارد تومان اعتبار نیاز است.

آ تهدیدهای جدید برای سازه‌ای دو هزار ساله
حمیدرضا دهقانی، متخصص زمین‌شناسی مهندسی و پژوهشگر سامانه‌های سنتی آب، معتقد است قنات مون امروز با مجموعه‌ای از تهدیدهای جدید مواجه است که در گذشته وجود نداشت. او توضیح می‌دهد: یکی از مهم‌ترین این تهدیدها تغییر کاربری زمین‌های اطراف قنات است. عبور ماشین‌آلات سنگین کشاورزی یا راهسازی از روی مسیر قنات می‌تواند فشار مضاعفی به سقف تونل‌ها وارد کند و احتمال ریزش را افزایش دهد. دهقانی می‌گوید: بسیاری از قنات تاریخی در زمانی خفر شده‌اند که وزن بارهای سطحی بسیار کمتر از امروز بوده است. در آن زمان نه تراکتورهای سنگین وجود داشت و نه ماشین‌آلات راهسازی که بتوانند چنین فشارهایی را به زمین وارد کنند. او همچنین به کاهش سطح آب‌های زیرزمینی در بسیاری از مناطق کشور اشاره می‌کند. او می‌گوید: تغییرات هیدرولوژیک می‌تواند تعادل طبیعی قنات‌ها را برهم بزند. اگر دبی آب کاهش یابد، رسوبات بیشتری در مسیر تونل‌ها باقی می‌ماند و همین مسئله احتمال انسداد را افزایش می‌دهد. به گفته این پژوهشگر، در قنات‌های دو طبقه مانند مون حساسیت سازه‌ای بیشتر است، زیرا هرگونه تغییر در جریان آب یک طبقه می‌تواند بر پایداری طبقه دیگر نیز اثر گذارند. دهقانی تأکید : حفاظت از قنات مون تنها با لایروبی مقطعی امکان‌پذیر نیست و باید یک برنامه پایش مستمر برای آن طراحی شود. این برنامه باید شامل بررسی دوره‌ای پایداری تونل‌ها، کنترل فعالیت‌های سطحی در حریم قنات و استفاده از فناوری‌های نوین برای پایش وضعیت سازه باشد. او در پایان می‌گوید: قنات مون نه تنها میراثی برای اردستان بلکه بخشی از حافظه مهندسی جهان است و حفظ آن نیازمند نگاهی فراتر از مدیریت محلی است.

آ ریزش قنات مون و مسئله‌ای فراتر از یک حادثه محلی
حادثه اخیر قنات مون اگرچه با تلاش مقلی‌ها و همکاری دستگاه‌های محلی مهار شد، اما برای بسیاری از کارشناسان زنگ هشدار جدی به شمار می‌آید.

اصفهان امروز

www.esfahanemrooz.ir